

BUITEN

7^e JAARGANG N°. 22.

ZATERDAG 31 MEI 1913.

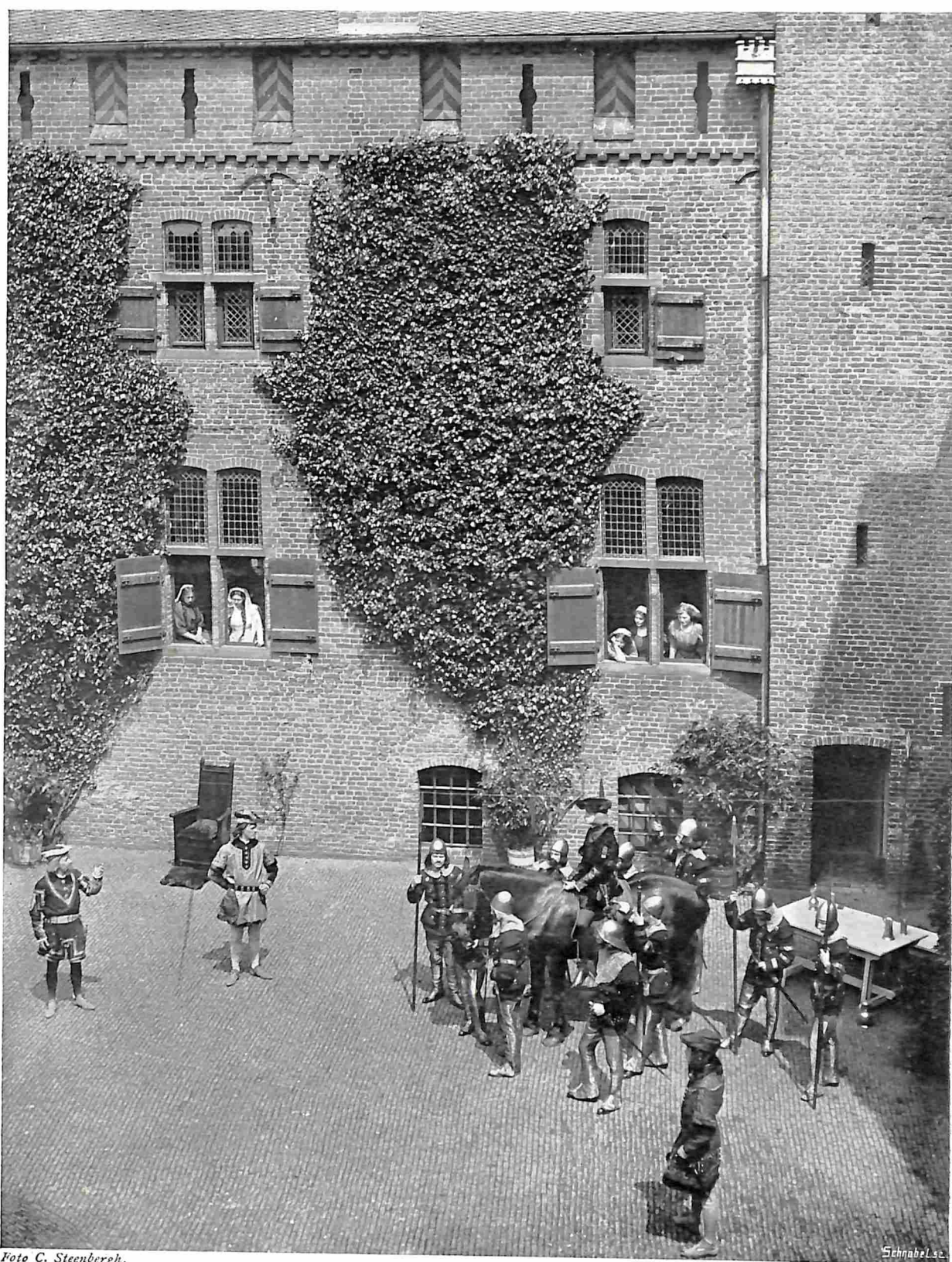

Foto C. Steenbergh.

Schnabel & Co.

FEESTELIJKE OPENING VAN 'T INWENDIG GERESTAUREERDE MUIDERSLOT, 27 MEI L.L.
VERTOONING VAN HET TWEDE BEDRIJF VAN HOOFT'S TREURSPEL „GEERAERDT VAN VELSEN”,
DRIEHONDERD JAAR GELEDEN DOOR DEN MUIDER-DROST GESCHREVEN.
DE EDELEN OVERSTELPEN DEN GEVANGEN GENOMEN GRAAF FLORIS V MET VERWIJTEN.

INHOUD:

VERTOONING VAN HOOFT'S TREURSPEL „GEERAERDT VAN VELSEN" IN HET MUIDERSLOT. ILLUSTRATIE. BLZ. 257

BEATRICE, OF ROME IN 1513, NAGELATEN TOONEELSTUK IN 4 BEDRIJVEN, VAN J. WINKLER PRINS, (15, SLOT) „ 258

STEMMING, (GEDICHT), DOOR A. H. SCHLÜTER. „ 259

HET INDISCHE HUIS OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813—1913" TE AMSTERDAM, DOOR M. C. KOOY—V. ZEGGELEN, GEÏLLUSTREERD BLZ. 260—264

EEN MOOI VOGELLAND, (VERVOLG VAN NO. 18), DOOR A. B. WIGMAN. BLZ. 262

HET RINGEN VAN VOGELS, DOOR J. DAALDER DZN. „ 264

DE ZONNEWIJZERPOORT TE GRONINGEN, GEÏLL. BLZ. 264—265

DE TENTOONSTELLING VAN ARTISTIEKE BLOEMEN- EN PLANTENVERSIERINGEN TE AMSTERDAM, (II), DOOR E. TH. W., GEÏLLUSTREERD BLZ. 265—266

DE TOCHT DER ROEI- EN ZEILVEREENIGING „DE AMSTEL" TER OPENING VAN HET SEIZOEN, OP 18 MEI L.L. ILL. BLZ. 266—267

BEVORDERING DER AQUARIUM- EN TERRARIUMKUNDE, DOOR B., GEÏLLUSTREERD BLZ. 266

HET BONT DER ENGELSCHER KONINGIN, DOOR G. „ 267

BEVROREN VLEESCH, DOOR G. „ 267

DE PLANTENKEURING DER NED. MAATSCH. VOOR TUINBOUW EN PLANTKUNDE, OP 21 MEI L.L., IN „BELLEVUE" TE AMSTERDAM, DOOR E. TH. W., GEÏLLUSTR. BLZ. 268

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseren aan de Uitgevers **Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam**, met de toevoeging: „Voor de Redactie" of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten." Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's. Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

BEATRICE, OF ROME IN 1513.

Nagelaten Tooneelstuk in 4 Bedrijven van J. WINKLER PRINS. Opvoeringsrecht voorbehouden.

VIERDE BEDRIJF. (Slot).

(15) NEGENDE TOONEEL.

Vorigen; stem van Del Sarto; de fransche kroonprins.

DEL SARTO (*van beneden*): Voorzichtig, uwe Hoogheid; de ladder is steil.

ANDERE STEM: Hij klimt als 'n geit.

KROONPRINS: Eindelijk bekeerd, groote meester; eindelijk toestemd. Reusachtiger genoeg had u mij niet kunnen doen. Duizendmaal mijn dank er voor. En wanneer teekenen wij het kontrakt?

MICHELE: Niet minder groot genoeg doet ge mij. En de fresco's. . . . ze zijn thans alle tot uw dienst. Kijk rond op uw gemak en trek het gordijn weg als het u hindert. . . .

KROONPRINS: Maar meester, ge stemt toe. . . .

MICHELE: Zeker, ik stem toe. (*trekt den ladder 'n paar meters op*).

KROONPRINS: Maar het kontrakt. . . .

MICH.: 'n Kontrakt is niet noodig. Herinner u, dat ik laatst u toegang weigeren moest tot mijn schilderwerk. De redenen zijn vervallen. Kijk thans vrij rond.

KROONPRINS: Gaat ge dan niet mee naar Frankrijk?

MICHELE: Neen.

PRINS: Dat is fataal!

MICH.: Misschien. . . . Zie maar vrij rond. . . . en als het gordijn hindert. . . . Wil ik ook 'n verklaring geven bij wijze van Cicero? De groote beelden zijn vrijwel bedekt; maar hier onder is veel nog van de randfiguren en de kleinere groepen te zien. Deze historie (*wijst op 'n klein tafereel, terwijl de Prins van tijd tot tijd teekenen geeft van ergernis en boosheid*) is niet al te duidelijk en behoeft wel 'n kommentaar. Het is de Perzische Sibylle. . . . ze leest; maar wat leest ze?

PRINS: Het interesseert me weinig.

MICHELE (*onverstoord ernstig*): Hier hebt ge de Erythraïsche Sibylle: ze zit naast haar boek: ze kijkt er over heen. . . ook in zin.

PRINS (*sarkastisch*): Wij kijken er ook over heen.

MICHELE :Juist. . . En hier hebt ge de Delphische Sibylle. . . . zij is openhartiger. . . . zij heeft haar boek open. . . .

PRINS (*hooghartig*): Wat is de bedoeling van dit alles?

MICHELE: Geduld — dat ben ik immers bezig te vertellen.

PRINS: Sapperloot.

MICHELE: Wat blijft u?

PRINS: Niets — ga voort.

MICHELE: En dit is de Carnaische Sibylle. . . . zij heeft haar boek niet open. . . . maar is bezig het te openen.

PRINS: Ha, ha, het wordt hoe langer hoe fraaier!

MICHELE: Geduld — we zijn er nog niet, zoo aanstonds. . . . En dit is de Lybische Sibylle. . . . zij grijpt (*met nadruk*) zij grijpt naar een opengeslagen boek.

PRINS: Zijn we nu met al die Sibyllen ten-einde? Ik kan niet zeggen, dat ik veel voor dat soort van vrouwen gevoel. Gij misschien meer. (*Trekt een dolk en werpt deze spelenderwijs van de ééne hand in de andere*).

MICHELE: Berg dat speelgoed maar op, ik ben bang, dat ge er mee gaat krabben aan mijn Sibyllen. . . .

PRINS (*nijdig*): Geloof je die onzin ook? Mooie luidjes, jullie Italianen. Dat hebben we ondervonden in de loggia's. . . . Heel handig kaats jullie de bal.

MICHELE: Ja heel handig. Maar ge zijt wat dik van schedel, wat hard van huid. 't Bevattings-vermogen is minder fijn dan ik onderstelde. En dat iemand van zoo goede familie. . . .

PRINS (*trotsch*): Weet ge wie ik ben?

MICHELE: Dat is langzamerhand bekend geworden in Rome. Gij zijt iemand zooals wij er in Italië dozijnen hebben: veel te veel.

PRINS: Ge zijt tamelijk impertinent; en ik verdraag dat niet, moet ge weten. (*speelt met z'n dolk*).

MICHELE: Ge zijt immers vrij: ge kunt heengaan.

PRINS: Haak die ladder dan los. . . .

MICHELE: Denkt ge er werkelijk aan om heen te gaan?

PRINS (*stapt op de ladder toe en tilt er aan*): Zeker! (*in zich-zelf*) Daar is geen beweging in te krijgen.

MICHELE (*haakt de ladder los*), maar laat hem gliippen, zoodat hij neervalt in de *Sivina*): O Jé!

PRINS: Dat is fataal.

MICHELE: Misschien. . . .

PRINS (*overal rondkijkend of hij naar beneden kan komen, loopt ook op den kansel toe; Michele trekt hem bij 'n arm terug*): Permitter u niet te veel vrijheden. . . .

MICHELE: Het steiger is daar wrak — het is bij wijze van waarschuwing.

PRINS (*naar beneden roepend*): Del Sarto! De Commines!

MICHELE: De menschen hebben het te druk met de feestviering. Alles is uitgelopen om de voorbereidselen te zien. Wat doet ge ook onze artiësten over te halen om mee te gaan naar Fontainebleau?

PRINS: Ge weet. . . .

MICHELE: Natuurlijk weet ik. Maar nog lang niet genoeg. Ge moet nu eindelijk ook eens doen als de Libysche Sibylle: niet alleen uw boekje openen; maar ook er naar grijpen; en dan 'n verklaring geven van uw raadselachtig gedrag.

PRINS (*sarkastisch*): De Commines heeft het boekje.

MICHELE: Kom, gij zijt jong; put dan uit uw geheugen. Wat hebt ge uitgevoerd met Beatrice da Ferrara?

PRINS (*verbleekend*): O!

MICHELE: Zult ge spreken! Ge zijt in mijn macht. . . . geheel in mijn macht. . . . zooals Beatrice pas nog in de uwe was.

PRINS: We zullen zien (*trekt zijn dolk en sluipt met katachtige bewegingen rond Michele*).

MICHELE (*ernstig*): Berg op dat speeltuig. Ge zijt niet zoo sterk als ik. Kijk ik heb hier 'n ijzeren staaf, zoo dik als drie van uw kleine vingers. Kijk die staaf. . . . ik doe er zoo mee (*breekt het ijzer met z'n handen in tweeën*).

PRINS: Dat is fataal!

MICHELE: Nu houd ik nog kracht genoeg over om drie zulke mannetjes als gij zijt van me af te slaan. Maar ik zal die moeite niet doen. (*Werpt het ijzer weg*) Bovendien, 'n prins is geen sluipmoordenaar. Kijk, daar sta ik nu voor je, óngewapend, met m'n handen op m'n rug. Stoot nu maar toe als ge durft, maar dat durft ge niet; want ge zult weldra een koning zijn; en ge kunt niet aan de regeering komen met de reputatie van 'n bravo. . . .

PRINS (*steekt de dolk in zijn buis*): Ge zijt 'n menschenkenner. . . .

MICHELE: Maar met dat al: opnieuw de vraag: wat hebt ge met Beatrice Pio uitgevoerd?

PRINS: Als ik spreek, dan doe ik dit, omdat ik gedwongen word en tegen mijn wil: onthou dit goed.

MICHELE: Maar de waarheid zult ge zeggen. . . . het andere kan mij niet schelen

PRINS (*bitter*): Wat kan men uitvoeren met de sneeuw, wat met de reinheid? De eerste de beste zonnestraal doet haar smelten: de eerste de beste heiliging maakt haar ontastbaar.

MICHELE: Maar ge hebt haar toch niet met goede bedoelingen geroofd?

PRINS: Stellig wel. (*Machiavelli kan het lachen niet laten in den kansel. Michele gooit 'n zitbank om*).

MICHELE: Daar ligt ie. . . .

PRINS: Wat was dat? (*loopt op den kansel toe*).

MICHELE: Pas op: het steiger is daar wrak. (*Prins keert terug*). Dus met goede bedoelingen. Ik neem het aan, omdat gij beloofd hebt de waarheid te zeggen (*Prins ontkennend het hoofd schuddend*).

Niet de waarheid? Maar dan is ons gesprek nutteloos. . . .

PRINS: Niet beloofd. . . .

MICHELE: In elk geval wees zoo goed en geef 'n korte verklaring van uw goede bedoelingen.

PRINS: Wel, wat ik u liet voorstellen, stelde ik ook voor aan Meester Rafaël. Maar ontving 'n afwijzend antwoord op zulk 'n wijze, dat ik boos werd. Ik besloot toen Beatrice, die ik als Mariëtta 'n paar keer gezien had en die ik beeldschon vond. . . .

MICHELE: Ja juist.

PRINS (*bitter*): Ik zou toch geen heks gaan schaken? Nu, die indruk op mij maakte, die Beatrice, die Mariëtta besloot ik mee te nemen naar Frankrijk. Del Sarto vertelde mij van haar verhouding tot meester Rafaël. En als ik haar had, wilde ik meester Rafaël laten weten, dat hij haar terug kon krijgen, mits hij zelf kwam om fresco's te schilderen in Fontainebleau.

MICHELE: Nog zoo kwaad niet bedacht. Maar geen van beide, noch Rafaël, noch ik, zullen ooit Italië verlaten.

PRINS: Dat spijt mij.

MICHELE: Ge merkt heden: vergeefsche moeite. Maar meester Rafaël moet zekerheid hebben, dat hij Beatrice terugkrijgt zooals zij hem verliet. . . . Anders gaat hij dood. Want met al zijn zachtheid, (*lachend*) zijn aanvallige zachtheid is zijn kunstenaars-natuur 'n jaloersche, zooals de oude Bijbel-God, de Israëlitische 'n jaloersche was. Hoe krijg ik de zekerheid?

PRINS (*de schouders ophalend*): Ik weet het niet.

MICHELE: Maar ik wel. Ge sprak van 'n kontrakt. Dat was 'n goede inval van u. Ge hebt al met menigeen onzer artiesten zulke dingen gemaakt en kent het. Goed voor Italië, niet goed. . . . ik weet het niet. Maar wat ik wel weet zal de goede uitwerking van zulk kontrakt zijn op de gezondheid van meester Rafaël; op wien ik dan toch in zoo verre gelijk, het kan niet ontkend worden, dat we de roem van ons land, de roem van Italië, de glorie onzer eenige kunst het hoogst stellen en er niet toe besluiten voor goed ons allerhoogste goed te verschacheren.

PRINS (*ongeduldig*): Ik begrijp er niets van.

MICHELE: Heb maar geduld. Als men ouder wordt, leert men dat wel. Welnu, kort en goed: gij hebt met velen onzer kontrakten gesloten; ge hebt ze er toe verleid of laten verleiden door de schittering van uw goud, den klank uwer beloften, de voorgespiegelde onafhankelijkheid van hun bestaan. Mij dunkt, het wordt nu tijd, dat ik 'n kontrakt sluit met u; dat gij de waarheid uwer verzekeringen schriftelijk betuigt en u verbindt geen pogingen meer te doen, Italië te berooven van haar kunstkrachten; dat gij u verbindt zoo spoedig mogelijk terug te keeren naar Frankrijk; naar het grondgebied waar gij thuis behoort. Ik zal m'n geheim-schrijver roepen. Nicolo! (*Machiavelli verschijnt uit den kansel*).

PRINS (*hem van top tot teen opnemend*): De man ziet er povertjes uit. Maar toch, het type van 'n geleerde. (*tot Michele*) Ik ben gedwongen, vergeet dat niet.

MICHELE: Ge hebt gedwongen, vergeet dat niet.

MACHIANELLI: Tot uw dienst. (*haalt schrijfgereedschap en papier uit zijn kleeding te voorschijn. Michele dikteert; de Prins luistert met ongeduld soms, soms met teekenen van goedkeuring; onder-teekent ten stotte*).

MICHELE: En nu zijt ge vrij.

MACHIAVELLI: Vrij. . . . vrij, wie is vrij, die zich bewegen moet in 'n maatschappelijk, in 'n politiek milieu. Geen andere vrijheid dan geestelijke vrijheid. Dat heb ik bepeinsd in mijn gevangenschap. Vrijheid ook daar om te ontwikkelen elke drang, elk vermogen, elke kracht van kennis, van kunde, welke het ook zij. . . . En door de stille omgeving, de eenzaamheid beter zelfs dan thuis. Maar het vuur, het enthousiastische vuur, het vuur van de kunst, het vuur van het geloof, dat blijft niet branden waar elk vertrouwen in den mensch, in zijn hoogere natuur wegzakt als slib onder looden schoenzolen. Had ik dat maar, misschien zou ik nog gelukkig kunnen zijn; misschien zou ik ook iets gedaan hebben, dat blijft, dat onmiddellijk uit de handen is van het levende leven; dat bezielen doet en doet gloeien; doet volhouden onverzettelijk; doet grijpen altijd naar een steun waaraan men zich opheft in de ellendigste, in de wanhopigste oogenblikken zelfs. (*Peinzend in zich-zelf*) Maar m'n Mandrogora? De gedachte alleen daaraan doet me opleven. M'n Mandrogora wil ik afmaken. . . . zoo spoedig ik kan.

PRINS (*die met aandacht geluisterd heeft*): Wie is die man?

MICHELE (*kort*): Machiavelli. . . .

PRINS: De schrijver van *Il Principe*?

MICHELE: Ja.

PRINS: Sta me toe, groote man, dat ik mijn dank betuig voor de verheven regeer-leszen, die ge in dat boek neergeschreven hebt voor jonge vorsten. Ik heb het gelezen; herhaaldelijk gelezen. Ge hebt er de geheele wereld door verplicht.

MACHIAVELLI: Had ik het maar nooit kunnen schrijven.

PRINS: Hoe dan?

MACH.: De ervaring, die ik moest opdoen, was al te bitter.

PRINS: Dit is geen compliment voor de vorsten.

MACH.: Neen, maar waar.

PRINS: Zoudt ge ook niet mee willen gaan naar Frankrijk?

MICH.: Wat staat er in het kontrakt?

PRINS: Niets van politiek.

MICH.: Neen, maar van kunst; hij is ook litterator, ook artiest.

PRINS: Des te beter. Maar ik herhaal: hij valt buiten de termen. Gaat ge mee?

MACHIAVELLI: Nooit. Ik heb, niettegenstaande al mijn rampen, mijn Florence te lief. Ik ben er van kind-af geweest. Ik kan er niet van scheiden. Maar één ding. Niemand zal u lastig vallen zoolang ge u houdt aan wat ge onderteekend hebt. Maar wee, als ge uw woord breekt.

MICHELE (*bij den rand van den steiger*): Granacci, zet den ladder

op (*De ladder wordt tegen het steiger geplaatst; de prins maakt zich gereed af te dalen; keert zich, eenige sporten gedaald, om, met boos gelaat*).

PRINS: Geduld. De tijd zal komen, geduld. Parijs zal groeien en een stad worden; fraaier dan Rome: fraaier dan Rome nu is. En dan, als mijn profetie in vervulling gaat, hier, bij de Sibyllen, dan zullen al uw kunstschaten de onze zijn éénmaal, die van Frankrijks andre, schoonere, nieuwere wereldstad. En dan, als de krijg losbreekt, als de woeste horden, de wilde Germanen, de Zwitsersche Boeren, de weelderige Vlamen plunderen, wegslepen, vernielen; als in Rome het kanon wordt geplant en op het marmer der heilige kerken spoorgekletter klinkt in hak van ijzeren soldatenschoen; als er de bukssalvo's dreunen en uw fresco's zwart worden van kruitdamp en uw tapijten worden verbrand terwille van het gouddraad, dat er in zit en het zilver, zal dat de schuld zijn van uw eeuwigdurend gehaspel, van uw ongelukkige verdeeldheid, van uw groote heerschzuchtige persoonlijkheden. Dat ééne groote ongeluk zal u nader tot elkaar brengen; maar dan is het te laat; want de artisticeit in de politiek verdraagt er zich evenmin mee als de godsdienst. Al jullie zien brengt geen stap verder in de goede richting; want regeeren is, Machiavelli vergat het te zeggen, niet zien, maar vooruit zien. Tot later. . . . ik kom terug. (*klimt de ladder af*).

MICHELE: 'n Praatjes-maker.

MACH.: Er is iets waars in hetgeen hij zegt. Overal is de atmosfeer zwoel. Het broeit aan alle kanten. (*Machiavelli den ladder af*).

MICHELE: Gij zijt veel te zwartgallig. . . .

TIENDE TOONEEL.

Vorigen; Granacci.

F GRANACCI: Meester Rafaël is gevonden: hij was bij de uitgravingen. Hij zocht oudheden bij-eeën; maar deed het zoo zonderling, dat niemand er iets van begreep. Beatrice zal hier komen. Ze was met moeite te bewegen; en wilde blijven bij de kantwerksters, als Mariëtta, om van haar kantwerk te leven, onbekend en vergeten. Maar de bedreiging deed haar besluiten naar de Scatina te gaan. Zie, ginder is ze reeds, ze knielt bij het altaar: zwart gesluierd, onkenbaar. (*Michele kijkt met de hand boven de oogen*).

MICHELE: Snel, nu dit briefje aan onzen jaloerschen konkurrent. Zoek hem bij de opgravingen en breng hem hier. (*Stem van Leonardo uit het diep van de kapel: Daar komt meester Sanzio, met Penai, die hem steunt onder den arm*).

MICHELE: Snel dan. Laat hem Beatrice niet zien. Houd hem buiten de kapel, tot hij dit gelezen heeft. Snel! (*Granacci af, haastig. Het orgel begint te spelen. Michele in biddende houding*). Wend af, o Allerhoogst Levensbeginsel, wend af van ons Italië de aanwielende golven: en als het komen moet, het Judicio, als het niet anders kan, laat het dan zoo zijn, dat er na tijdelijken ondergang herleven volgt in heerlijker toestand dan ooit was.

STEM VAN BEATRICE UIT DE KAPEL: o mijn Rafaël, o mijn lieve, jonge vriend, o zoon van Italië, o glorie van de wereld, o brandpunt van het heel-al.

MICHELE: Weldra zal ik oud zijn, oud, eenzaam, alleen. Wat heb ik dan gedaan, ik, om te verdienen al de eerbewijzen, die ik ontving? Veel te weinig, geen honderdste, geen half honderdste van 't geen ik wilde. Dan zal ik alleen zijn, ik; dan zal dat gebeuren, wat ik nu reeds tracht te keeren met alle kracht in mij, omdat ik voel, dat het 'n ramp zou zijn, de grootste, die treffen kan: alleen zijn. (*Het orgel begint te spelen*). Leonardo daar in Frankrijk en oud, Rafaël zwak, 'n kind van den dag. In eenzaamheid dra alleen ik in Italië! En dan zal ik hebben waarnaar ik van jongs-af gestreefd heb, vurig en wat ik nu zou afwenden als ik kon: niemand meer te vreezen, niemand meer in staat, hoogere dingen te scheppen dan ik. En dan keer ik hoe langer hoe meer in tot mij-zelf; herleef weer den jongen roem-tijd: tot ook de spade voor mij wegsteekt de zode en de moederaarde omsluit wat het hare is. . . . (*het orgel speelt*).

STEM VAN RAFAËL UIT HET DIEP VAN DE KAPEL: o, Beatrice!

EINDE VAN HET VIERDE EN LAATSTE BEDRIJF.

Voorburg bij den Haag, 20 Febr. 1903.

Verteteringen aangebracht in *New-York*, 20 Sept. 1904.

STEMMING.

Recht ligt het paadje, warm omljnd door 't rijpe koren aan den kant, dat, samenkomend op het eind, me een goud-groet is van zonneland.

In zonglans badend golft het graan tot aan den lichten horizon; — getroffen blij ik stille staan — begint dáár zonneland? — o, kon mijn voet reeds gaan in 't gouden licht!

Ik houd den blik daarheen gericht en heimwee roert mijn ziele aan, maar niet tot droefheid. Zie, ik wacht — en 't rijpe koren vóór mij lacht — zooals een kind op moeder wacht om blij met haar naar huis te gaan.

A. H. SCHLÜTER.

Foto Groote & Co.

DE OPENING VAN HET INDISCHE HUIS OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813—1913”.

Op de eerste rij, van links naar rechts: Mevrouw Cremer—Hogan, eere-presidente; Mevrouw Vattier Kraane—Daendels, pres. comité Indisch Huis; Mevrouw Koëll; Luit.-gen. van Heutz; Mevrouw van Deventer—Maas; Mevrouw van Buuren—du Mosch, secr.; Oud-min. Cremer; Mevrouw van Zeggelen—Mastenbroek; Mevrouw Ginjoolen.

HET INDISCHE HUIS OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813-1913” TE AMSTERDAM.

WIJ weten het nu hier in Indië, dat ver over zee in de stad aan den Amstel, te midden van de groene Hollandsche wei „ons huis” staat, „ons Indisch huis”! Wij weten het door de brieven der Commissie voor Koloniën, we weten het door de kranten, we weten het door het allerlaatste bewijs, den nieuwen platten grond der tentoonstelling, waarop de projectie van het Indisch huis is aangegeven en als we het ons goed voorstellen, dan denken we dat het daar flink en vierkant zal staan, wit en schitterend achter den mooien tuinaanleg, ter zijde van het sportterrein en in gedachte zien we onze moeders, broers en zusters naar dat huis wandelend, want zij zullen het zijn, die het Indisch huis het eerst gaan zien, zij zullen het zijn die de meeste belangstelling zullen hebben in de omgeving van hunne kinderen en familie in Indië. Wat onze nauwkeurigste beschrijvingen, wat de mooiste foto's niet hebben kunnen doen, dat zal nu, hopen we, dit echt Indische huis doen. Eindelijk zal de Hollander een denkbeeld krijgen van de plek, waar wij kolonisten (vooral de vrouwelijke) het grootste deel van ons leven doorbrengen! En behalve ouders en familie gaan de vrienden kijken, hopen we, ook zij die Indië kennen. Er wordt zoo dikwijls beweerd, dat degenen die Indië voor goed verliezen, zich niets meer aan de Koloniën laten gelegen liggen. Grootendeels is dat waar, maar er zijn gelukkig ook sprekende bewijzen voor het tegendeel; waren die er niet, dan zou het Indisch huis er niet staan, want hoewel het plan uitging van ons hier in Indië, was de uitvoerdster daarvan Mevr. van Deventer—Maas, echtgenoot van het lid der Eerste Kamer. De familie van Deventer heeft waarlijk na terugkomst in het vaderland de Koloniën niet vergeten — hun jongste reis over Indië heeft dit bewezen, een reis die van zoo groot nut kan zijn voor onze Indische maatschappij. Mevrouw van Deventer heeft na terugkomst in Holland ons huisplan aan de commissie voorgelegd en zij heeft de nervus rerum er voor bij elkaar gebracht, n.l. het geld, dat er voor de geheele opzet moest wezen. Hier voegt weer een woordje van hulde niet alleen aan de Commissie der tentoonstelling die zoo kordaat en vlug besloot het nieuwe plan ten uitvoer te brengen, maar ook aan de stad Amsterdam, wier handelskantoren binnen een week grootendeels de som bijeenbrachten, die er voor het huis noodig was! De Amstelstad heeft hier een blijk gegeven van groote belangstelling in het land waar de peper groeit, waarheen onze voorouders eens heenzeilden op hun fiere driemasters!

Ja, Holland en vooral het vrouwelijk deel van Holland heeft zich veel moeite gegeven voor ons plan en alles boven verwachting vlug klaar gespeeld!

En tóch, dat ongeduld hier in Indië! Wat deden wij gedurende dien tijd hier aan den overkant van den oceaan? Wij wachtten....

Ons was beloofd een telegram, dadelijk na de vergadering der commissie voor de tentoonstelling, een telegram waarin zou kun-

nen staan: „uw plan is aangenomen”, of „Holland geeft zooveel”. „Hier is er geen geld voor” — „uw plan is uitvoerbaar mits ge het zelf betaalt”, — „Holland wil er niets van weten”, „uw plan is onuitvoerbaar”. Dit laatste sombere zinnetje was aangeduid als „Barnum” een goede klant voor zoo iets naargeestigs en „bars”. Het behoeft niet gezegd te worden dat wij voor alles hier boven genoemd, codewoorden hadden en nog veel meer gevallen hadden verondersteld, dan ik hier aanhaal.

Zooals ik zeide, wij wachtten.... en wij rekenden uit: „Het is nu 20 November. 17 December kan de familie van Deventer in Holland zijn. Misschien kan al na drie dagen, maar dat is te vroeg, na vijf dagen de commissie bijeen komen.... dan is het 23 December.... och, daar vergeten we alweer de Kerstdagen! neen, pas na de Kerstdagen komt men natuurlijk bijeen. Misschien kunnen we, als alles gauw gaat, 28 December het telegram hebben!”

Wachten tot dien tijd was dus de boodschap, maar toch konden we niet werkeloos blijven. Zooals de afspraak met de familie van Deventer was, zonden wij vast propaganda voor het plan maken en daar begonnen we dus mee. Maar dat was makkelijker gezegd dan gedaan! Wij reisden er voor, zaten dagen lang in de warme stoffige trein om des avonds in nog warmere zaaltjes onze medeburgers en -burgeressen op te wekken, vast het bedelnapje voor het huis met het slijk der aarde te vullen, dat in de eerste plaats noodig was voor de ontwikkeling van het plan. Wij lieten roerende circulaire drukken aan „de vrouwen in Indië” (ik moet zeggen, dat ondanks deze weinig beleefde terzijdestelling van onzen kant, de mannen ons toch flink geholpen hebben) en verzonden die naar alle bereikbare en onbereikbare oorden; wij penden lange artikelen over het nut dat zulk een vertegenwoordiging van Indië op de tentoonstelling kon afwerpen.... maar ondanks dat alles konden wij niet loochenen, dat we nog slechts voor een „lucht-kasteel” werkten en geenszins voor een echt gebouw van steen en hout! dat konden wij pas doen na de ontvangst van het telegram, nu 28 December! Wacht maar na 28 December, dan konden we beginnen of.... niet beginnen als het antwoord „verneinend” was....

Maar 28 December kwam zonder telegram, 29 en 30 kwam. Oudejaarsavond ging heen, Nieuwejaarsdag kwam, geen telegram... Het werd 3, 4, 10 Januari. Nog niets. Wel begrepen we dat men er nu in Holland over beraadslaagde en het plan niet dadelijk van de hand gewezen was. De Commissie (want er was hier reeds in November een commissie samengesteld) hield lange beraadslagingen, meest door onze toevlucht hier in Indië: de telefoon en wij waagden het een levensteeken naar Holland te zenden. Het was een simpele vraag. „Waarom telegrafeert ge niet?” Dat gezonden telegram was als een mijlpaal op den wachtweg — maar we konden nog een tijdje bij dien mijlpaal staan.... het leek ons tenminste heel lang. Eindelijk, eindelijk een antwoord!

't Was een Codewoord en daar achter in gewone woorden, een geval waar we niet op gerekend hadden: „kosten enorm”. Na een zenuwachtig zoeken in het codeboekje bleek het eerste te zijn: „Wij zijn aan het beraadslagen”.

„Wij zijn aan het beraadslagen. Kosten enorm”.

Daar stonden we weer! en wel eigenlijk met beschaamde kaken — want er was in Indië gesproken over een som van ongeveer 3000 tot 5000 gld, die noodig zou zijn voor opzet van het huis en nu telegrapheerde men ons „kosten enorm”! Veel hoop hadden wij geen van allen meer. Hierop zou wel een tweede telegram volgen met „Barnum” kort en bondig.

Onze propaganda had de voor Indië kleine som opgebracht van 1000 gld, maar gelukkig ook nog iets anders en nu moet ik een saluut brengen aan den scherpzinnigen handelsgeest van het Chineesch element in onze Koloniën.

Het was n.l. een zoon van het Hemelsche rijk, maar een die zijn studiemateriaal in Europa en wel in Amsterdam had opgedaan, die op een morgen als een waarlijk uit den „hemel” neergedaalde mij bezocht en mij als ervaren handelaar het plan voorlegde, de Chineesche meubelmakers aan te sporen, het huis geheel kosteloos te meubeleeren, de meubels als het mogelijk was in Holland te verkoopen en zoo doende reclame te maken voor de Ned.-Indische Nijverheid.

Ieder begrijpt dat wij dit voorstel dankbaar aannamen. De Chineezen toch zijn onze meubelmakers in Indië; zij richten eigenlijk ons huis in, al worden zij ook dikwijls door Europeesche firma's geleid; een beter, meer natuurgetrouw beeld zouden wij dus niet kunnen geven dan meubelen van hier te zenden, die door Chineesche werklieden gemaakt waren. Niemand denke in Holland dat deze industrie door ons zoo wonderlijk schitterend wordt gedacht. Wij weten allen wel hier, dat de vervaardiging veel te wenschen overlaat als we die bij de produkten eener Europeesche markt vergelijken — maar wij moeten niet vergeten welk een blijk van vernuft de Oosterling geeft om onze Westersche meubels zoo knap naar modellen uit boeken na te maken; verder ook niet dat er op deze manier meubels konden gezonden worden van echt Indische houtsoorten; in één woord, dat wij door dit aanbod de zekerheid kregen, dat het „huis in Indië” er werkelijk uit zou zien zooals een Indisch huis er tegenwoordig uitziet en dat was de hoofdzaak. Daar was het om te doen!

Zelfs vóór wij bericht hadden, of ons Huisplan verwezenlijkt zou worden, had de Heer Lim, de zoevegenoemde, de Chineesche meubelmakers aan den gang gezet. Een begon aan de inrichting der achtergalerij, een aan die der binnengalerij en een derde aan die der voorgalerij. Voor alle meubelen waren de modellen door de Commissie aangegeven.

Op dit goeie voorbeeld kwam er ook op eens leven in het Europeesch gedeelte der industrie. De Winkelvereniging Eigen Hulp en de Firma van Slippe boden op dezelfde voorwaarden aan, voor de slaap- en kinderkamer te zorgen, hoewel wij nog, zooals ik zeide, geen zekerheid konden geven. Er kwam dus om zoo te zeggen wat leven in de brouwerij, die zoo tot stilstand gedoemd was door het wanhopende wachten.

Ook met de kleinere inzendingen, die in het huis zouden komen doch desnoods ook apart konden gezonden worden, was men op ons aanraden begonnen. Een keurig Indisch baby-uitzet met een als kind aangekleede levensgrootte pop was reeds klaar in de Industrieschool. De Heer Jasper die zich bereidwillig bij onze Commissie aangesloten had, was al bezig te zorgen voor een gedeelte der koloniale zending die niet mocht ontbreken, n.l. de statistiek en fotografie.

Toen alles zoo ver was, dacht het ons goed Holland een hart onder de riem te steken. Wij telegrapheerden: „Beginfonds 1000 gld; meubileering toegezegd”. Als we in onze verbeelding dat telegram hoorden spreken, had het een ietwat aanmoedigender stem dan het eerste, dat alleen aanspraak kon maken op een benepen keelgeluidje en waarlijk, dat scheen ook wel iets geholpen te hebben. Vijf dagen later, 28 Januari, viel het telegram in ons huis: „Uw plan is aangenomen, zendt de afgesproken meubelen”.

Ik moet hier even adem scheppen en mijn pen een oogenblik laten rusten,

Foto Groote & Co.

HET INDISCHE HUIS OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813—1913”.

want de roezemoezige tijd die op dit antwoord volgde is niet te beschrijven. Precies zooals ik nu diep ademhaal, om dit nog eens te overdenken en weer te geven, haalden wij die in de Commissie zaten diep adem, alsof we een wedloop zouden beginnen. Een, twee, drie, daar gaat het! Nu niet meer rechts of links zien, flink, en toch kalm, niet overhaast voorbij al die menschen achter het ijzerdraad. Laat je niet afleiden, vooral niet door roepen of schreeuwen, om: „je komt er toch niet!” en „kijk, die is voor, en die is achter!” Recht op het doel af, want we hadden niet veel tijd. Begin Maart moest alles uiterlijk weg — er was dus juist één maand om alles in orde te maken. Maar de vreugd over het slagen van ons plan gaf ons kracht en moed — het werk werd verdeeld, daardoor ging het niet vlugger, maar zorgvuldiger. Een kreeg het departement van de keuken, een van het erf, een van de bedieningskamers, een van de luxezaken, een van de boek- en tijdschriften en een paar zorgden, net als het leger des Heils, voor alles waar de anderen niet voor konden zorgen en van die twee kan ik het meeste vertellen. Toch zou ons dat hier te ver voeren en zal ik alleen maar vluchtig aanstippen hun onderzoekstochten in Chineesche en Inlandsche buurten, waar oude meubelen (een der kamers werd antiek ingericht), hun bedelbezoeken dienaangaande bij oud Indische families, hun snuffelen in de Klingaleesche winkeltjes waar zij zelfs gevaarlijk uitzierende trapjes opklommen om op de zolders der huizen, grenzende aan allergrappigste op een plat aangelegde tuintjes, naar bloempotten, kakimonos, en matten uit Engelsch-Indië te zoeken; hun dwaalpartijen over des avonds gehouden markten waar het primitieve kinderspeelgoed door Javanen gemaakt, verkocht wordt; hun warme, o zoo warme morgens in ongemakkelijke voertuigen naar kantoren en bijkantoren, en chefs en souschefs en allerlei menschen die iets konden helpen aan de inrichting van het huis. Toen alles zoowat b'j elkaar was, zijn er kleine tentoonstellingen gehouden, bijv. van de inrichting der binnen- en achtergalerij en de slaapkamer in de magazijnen waar zij gemaakt waren. Jammer genoeg was de tijd te kort om een tentoonstelling van het geheel in elkaar te zetten; aan zouden de belangstellenden

Foto Groote & Co.

HET INDISCHE HUIS OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813—1913”.
HOEKJE VAN DE ALS SALON INGERICHTE BINNENGALERIJ.

zeker een juister beeld hebben gekregen van dat wat er naar Holland gezonden werd en dat was werkelijk heel wat. Wanneer ik hier zeg, dat er aan alles gedacht was, aan de blarenpikker van den tuinman, aan het blikje met een ijzerdraad hengel waarin het ijs wordt gehaald, aan de mandedeksel waaronder de slachtippen bewaard worden, aan het boodschapleitje, dat altijd in een Indisch huis is, aan den leestrommel, aan de primitieve komfoortjes en aardige roodaarden potjes die een Indische keukenmeid zoo graag om zich heen heeft, dan zegt dat voor Hollandsche ooren niets, maar voor Indische zal het beteekenen, dat wij de kleinste kleinigheden van een Indische omgeving hebben willen geven, zoo natuurgetrouw mogelijk.

Na die verschillende tentoonstellingen van een klein gedeelte van een groote tentoonstelling, begon „het” groote werk... de inpakkerij. Indische menschen zijn gelukkig wat dat betreft niet voor een kleintje vervaard. Wij zijn het hier gewoon door de vele verplaatsingen, vooral in de ambtenaarswereld. „Pak in, pak uit”, heet het hier, maar de verzorging van deze inrichting, die alles en alles bevatte, zelfs zaken die men bij een overplaatsing niet mede zou nemen, was toch een heel ding! en ik denk dat de heeren der Scheepsagentuur, die zoo hoogst royaal waren geweest ons de vrije vracht der goederen naar Holland te verzekeren, wel eens gedacht zullen hebben: „Houdt die zending nooit op?” In het geheel vervoerden de verschillende booten der Mij Nederland en Rott. Lloyd voor het huis 169 collis meubelen en kisten! Thans weten wij die verschillende booten met hun vrachttje op zee. De meesten zijn al aangekomen en als dit artikeltje verschijnt staat de inhoud hopen we al lang in ons Indisch huis.

„En dan komt de critiek!” zeide mij een kennis. Och neen die critiek hadden wij al lang! Is dat vreemd? ja het is toch zoo. Zelfs voor wij zelf wisten hoe de indeeling van het huis zou zijn en welke van de twee platte gronden, door ons gezonden, in Holland gekozen was, voor wij één meubelstuk afgewerkt hadden gezien, kwam al van alle kanten de critiek, meestal in krant of tijdschrift, ook wel eens persoonlijk gebracht. De eene meneer schreef dat het geheele huis boerenbedrog zou zijn, want dat we de vieze luchtjes, de spinraggen, de lekkende goten die volgens hem de Indische huizen kenmerken, niet mee konden geven. De ander beweerde dat we een leugen lieten zien als we een smaakvol geheel gaven, want „niet iedere vrouw had smaak”, waarop een derde weer juist vond dat we door zooveel leelijks te laten zien, de menschen in Holland een verkeerd denkbeeld zouden geven. Den volgenden dag oordeelde weer een vijfde dat het alles te mooi zou zijn en men in Holland zou denken, dat het geld hier niet op kon. In één woord, de meeningen waren zeer verdeeld

Foto Groote & Co.

HET INDISCHE HUIS OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813—1913”.
GROOTMOEDER'S SLAAPKAMER MET ANTIETKE MEUBELEN, DOOR INLANDERS
VERVAARDIGD. OP DE WASHTAFEL FRAAI CHINEESCH PORCELEIN.

over iets wat niemand nog gezien had en hadden we ieders zin willen doen, dan was het ons gegaan als de vader en zoon met den ezels waarvan Sophokles ons vertelt. Toch had die eigenaardige critiek dit gunstige gevolg dat we ons voornamen, de bezoekers in Holland zooveel mogelijk in te lichten omtrent de omstandigheden waarin de familie die het huis heette te bewonen verkeerde en we meenen hierin geslaagd te zijn in onze kleine brochure „Ons Huis in Indië”.

Groote sympathie echter ondervonden we van Deli en de Delianen. Daar heeft men prachtig voor het huis gewerkt en Medan heeft dan ook de grootste finantieele steun van geheel Indië aan het Indische huis gegeven.

Het in elkaar zetten van de zooeven genoemde brochure was het laatste werk en ook dit is nu klaar en ook dit nam de „Grotius” heden in een oplaag van 10.000 exemplaren, 8000 Hollandsche en 2000 Engelsche, mede op de zilte baren. Zij gaan verzeld van onze wenschen, dat de tentoonstelling „de Vrouw 1813—1913” in zulk een korte spanne tijds, nauwelijks in een jaar voorbereid en in elkaar gezet, een welverdiend succes moge hebben en dat naast zooveel andere merkwuurde en mooie afdelingen, zooals het huis uit 1813 — en de groote afdeling „Onderwijs” — ons Huis in Indië een niet al te slecht figuur zal maken en het in alle geval de belangstelling van velen zal wekken voor het leven van het huisgezin in de Koloniën. M. C. KOOY-v. ZEGGELEN.

Java, 17 April '13. Overneming verboden.

EEN MOOI VOGELLAND.

(Vervolg van No. 18).

IK was koud en stijf geworden door de gedwongen houding in de beperkte ruimte, en besloot 't er voor dien morgen maar bij te laten. Maar 'k wou de dieren toch niet al te veel verschrikt maken, en daarom begon ik te praten, allerlei onzin tegen de vogels voor mij. Ze keken schuin naar omhoog, maar vlogen niet op, zooals ik had verwacht. De vischdief rechts leek ook al meer nieuwsgierig dan verbaasd. Ik begon harder te spreken, maar 't hielp niets, evenmin als bonzen en kloppen tegen de houten wanden van mijn schuilhoek, 't fluiten van de „Lustige Wittwe” en 't ten slotte uit volle borst zingen van „Wer kann dafür!” Eigenaardig toch! Ik zag heel duidelijk, dat ze met belangstelling zaten te luisteren. Toen stak ik, haast schreef ik „ten einde raad”, mijn hand door 't gat in den vóórwand, en met een ruk, als 't ware op kommando, schoten ze opgewonden roepend van de nesten af. Ik geloof dan ook, dat die vogels (sterns trouwens ook) meer, of misschien wel alléén, op hun gezicht, en niet of weinig op hun gehoor vertrouwen. Langzaam retireerde ik uit m'n om-

Foto Groote & Co.

HET INDISCHE HUIS OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813—1913”.
IN MENEER'S WERKKAMER, LINKS IN DEN HOEK EEN BALINEESCH AFGODSBEELD.

Schnabels.
Foto Groote & Co.

HET INDISCHE HUIS OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813—1913”.
DE DAPOER OF KEUKEN IN HET BIJGEBOUW.

hulsel, en arriveerde na vijf minuten op 't dijkje, waar ik nog even met den kijker de vogels opzocht. Drie van de vier zaten alweer op 't nest, en no. vier vloog in groote kringen boven z'n broedplaats rond. Koud en rillerig van 't lange stilzitten smaakte 'n kop warme koffie bij Man in 't Veld me patent.

Hoe gedraagt de kokmeeuw zich buiten de kolonie? Ook daarvan heb ik veel aardige dingen op 't Schouwsche land gezien, maar ik zal me moeten bekorten, om de toegestane plaatsruimte nog niet meer te overschrijden, dan al het geval is. Dat is eigenlijk wel jammer, want er is zoo verbazend veel over deze veelzijdige vogels te zeggen, dat je er gaarne nog eens 'n paar bladzijden aan wijden zou. „In zijn heele doen legt de zwartkopmeeuw een groote plooibaarheid aan den dag, en juist daardoor is hij een alledankbaarst studie-object”, zegt Thijsse ergens.

Nu dan, in de weilanden van Schouwen zijn ze 't voorbeeld van onafgebroken ijver, gevolgd door een rustpoos na 't werk. Je kunt ze dan vergelijken met roeken of spreeuwen, maar ze zijn veel netter in al hun doen en laten. Ook zien ze er in hun maagdelijke blankheid veel aantrekkelijker uit dan de slordige, losveerige roeken en de eeuwig spektakelende druktemakers van spreeuwen. Wat ze in de weilanden en achter den ploeg op 't bouwland vinden, zijn voor 't grootste gedeelte dieren, die den menschen direct of indirect schade toebrengen, zooals larven, ritnaalden, slakken, emelten, enz. Daarom geloof ik, dat we ridibundus gerust tot de nuttige vogels kunnen rekenen, en ze zijn dan ook al een behoorlijken tijd wettelijk beschermd met sterns en spreeuwen, en dat is maar goed ook, want 't zag er vroeger slecht voor hen uit.

Ofschoon de zwartkopmeeuw vrij veel aan zee vertoeft, en daar veel van zijn gading weet te vinden, komt hij toch altijd nog meer binnendijks voor dan aan 't strand 1). 't Zijn ook uitstekende insectenvangers. Boven de Schouwsche wateren heb ik ze jacht zien maken op de bliksemsnelle haften of libellen, en maar zelden ontsnapte er een aan zijn geoeffenden vervolger. Ik verzeker u, dat daar heel wat gezwenk en gedraai en vleugelbeweging bij te pas komt, en dan 't dan ook een buitengewoon bekoorlijk gezicht oplevert. Vol gratie is ook de zwemmende meeuw. Ik ken geen enkelen vogel, die zoo losjes en sierlijk op 't water ligt als de kobbe. zelfs de zwaan zwemt niet zoo licht, om van eenden, futen en meerkoeten maar niet eens te spreken. Met 't waterhoentje is de kokmeeuw eenigszins te vergelijken, dat ligt ook zoo hoog op 't nat. Deze meeuw zwemt betrekkelijk veel. Wie een fietstocht of wandeling over 't eiland Schouwen doet, zal zeer zeker verschillende malen gelegenheid hebben dit op te merken. Ook ziet men ze vaak heel langzaam, remmend, dicht langs de slootoppervlakte vliegen, scherp turend naar omlaag, en ingespannen bezig voor zich en de zijnen het dagelijksche brood bij elkaar te krijgen. Ze schieten dan van tijd tot tijd plotseling neer, en maar zelden komen ze zonder prooi boven. 't Zijn goede duikers, ook het loopen kost hun geen bijzondere inspanning, zooals den sterntjes. □

.... Die Lachmöve übertrifft alle ihre Verwandten an Lauffähigkeit, denn sie geht fast wie eine Dohle, gut, anhaltend, und so schnell, dasz man Mühe hat, eine geflügelte einzuholen.... zegt Dr. Kurt Floericke ervan.

Zoowel het opvliegen als het neerstrijken is uiterst elegant en bijna geruischloos, en de vlucht zelf zeer snel; zweven kan de kokmeeuw uitstekend. Kortom, 't is een bijzonder veelzijdig dier, dat in Nederland een goede toekomst tegemoet gaat, waarvoor wij dankbaar moeten zijn. Alleen zijn geluid, een heeschkinkend kräh, kräh, is niet sympathiek, temeer, daar men het aan de broedplaatsen zóó overdadig veel te hooren krijgt, dat ge 't nog thuis in uw ooren noort tuiten. Vele boeken bevatten berichten over der kokmeeuwen onverdraagzaamheid jegens andere watervogels, doch daarover hebben we hier in Schouwen geen reden tot klagen gehad. Zij broeden daar midden tusschen de sterns en de kluiten in, welke vogels zij nooit of zelden attakeeren. 't Omgekeerde komt eerder voor. Toch zijn de kapmeeuwen niet zulke bijzonder heilige boontjes, want ze rooven wel eens 'n ei van soortgenooten of andere weidevogels. Of dat nu

aan een enkel ontaard individu moet worden toegeschreven, dan wel dat alle zwartkoppen bij gelegenheid een versch eitje niet versmaden, weet ik niet.

In 't verjagen van den vijand zijn ze niet zoo moedig als de zeezwaluwen, die niet zelden tot directe aanvallen overgaan. De kokmeeuwen maken meer kabaal, doch nemen niet zoo'n werkzaam aandeel aan den aanval. Dat wil nog niet zeggen, dat ze zich nooit eens doen gelden, integendeel, uit ondervinding weet ik, dat ze met de roode pooten flinke tikken kunnen uitdeelen, vooral als ze jongen hebben.

O, ja, die jongen, daar moet ik toch ook nog even wat van vertellen. Ze zijn op den rug licht geelbruin met een onregelmatige bruine vlekking, de onderzijde is meer grauwwit. De pooten vertoonen een loodachtige, het snaveltje een rose kleur. Spoedig nadat ze uit 't ei zijn gekropen, (de witte eitand is dan nog duidelijk zichtbaar) kunnen ze loopen, en dragen de ouden hun 't voedsel na, waar ze zich ook bevinden. Toch begrijp ik niet, hoe die vogels hun eigen jongen weervinden, tenminste in een land, waar er honderden door 't gras scharrelen. Of zouden ze geen eigen en andermans kinderen kunnen onderscheiden? Wie 't weet, mag 't zeggen.

Ten slotte zij van de kokmeeuwen nog even medegedeeld, dat zij 't gebruik van werpwapens in 't geheel niet versmaden. Ik zal dat niet nader aanduiden, maar verwijs de belangstellenden

1) In Midden-Europa nestelen zij bij honderden en duizenden in de groote meren. Dat is toch wel zoo „binnenlandsch” mogelijk.

Schnabels.
Foto Groote & Co.

HET INDISCHE HUIS OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813—1913”.
HET KAMERTJE VOOR DE INLANDSCHE BEDIENDEN IN HET BIJGEBOUW.

lezer, die er meer van wenscht te weten, naar de „musschen op de Beurs” van Speenhoff.

Man in 't Veld droeg een aparten hoed en speciaal blauw linnen pakje bij 't eiegaren, die duidelijk de sporen droegen van 't verweer der vogels. Ik heb op de Inlagen 't nut daarvan ook ingezien.

Honi soit qui mal y pense....
(Wordt vervolgd). A. B. WIGMAN.
Overneming verboden.

HET RINGEN VAN VOGELS.

VANWEGE het Rijks-Museum voor Nat. Historie, te Leiden, worden sedert een paar jaren zoogenaamde ringproeven gehouden tot bestudeering van den vogeltrek. Gevangen vogels worden aan een der pooten van een ringetje voorzien, dat den vogel heelemaal niet hinderlijk is, en op elk ringetje is te lezen een nummer en de woorden „Leidsch Museum”. Zoo kan men te Leiden altijd weten, wanneer eventuele vangsten gemeld worden, waar het ringen heeft plaats gehad en door wien, daar men hiervan telkens lijsten ontvangt.

Dat het hoofdzakelijk jongen zijn, die van ringen worden voorzien, ligt voor de hand, daar men deze vogels in, of pas buiten het nest, gemakkelijk kan krijgen. En, hoewel het ringen nog maar kort duurt, is men reeds tot verrassende resultaten gekomen.

Zoo blijkt, dat verschillende vogels, na den broedtijd, groote omzwervingen maken, alvorens naar hunne winterkwartieren te trekken, en dat de trek van verschillende vogels vooral langs de zee plaats heeft. Zoo heeft men in Portugal verscheidene vogels geschoten, die in ons land op de delta- en Waddeneilanden, alsmede aan den Hoek van Holland, van ringen zijn voorzien.

Doch er blijkt meer uit, en dat is zeker te bejammeren, n.l. dat de vogelmoord buiten ons land, evengoed als er binnen, nog op groote schaal plaats heeft. Want, waar van de geringde vogels, die natuurlijk maar een heel klein deel van het vogelheir kunnen uitmaken, reeds talrijke exemplaren zijn geschoten (en stellig kan aangenomen worden, dat niet van alle bemachtigde vogels met ringen kennisgeving gedaan is), daar spreekt het wel vanzelf, dat het aantal niet-geringde vogels, dat geschoten en gevangen werd zeer groot moet zijn.

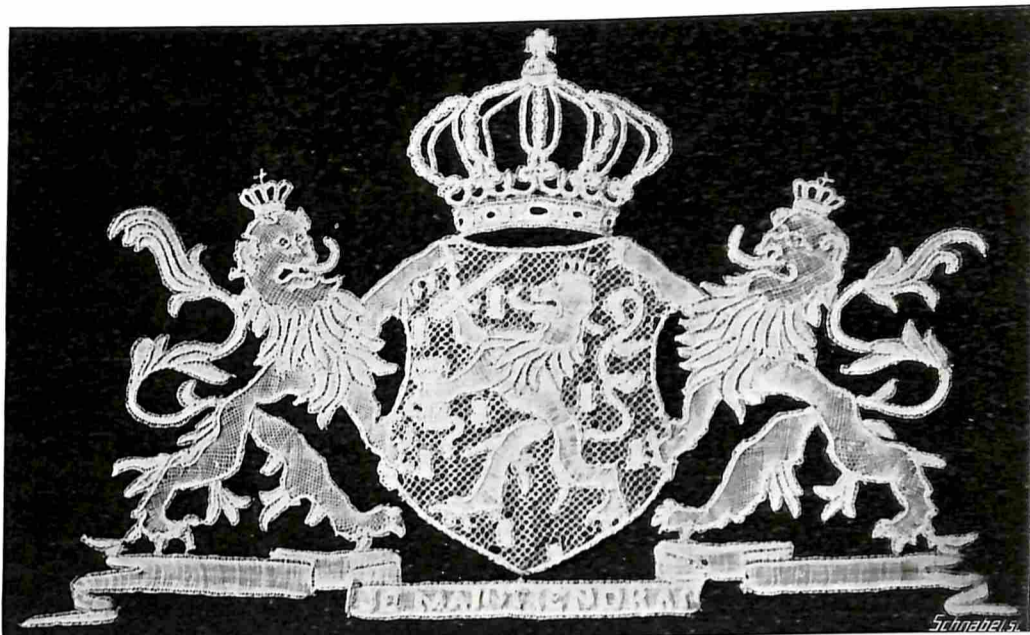

Foto R. H. Laverman.

DUCHESSE-KANTWERK,

VERVAARDIGD DOOR MEJ. C. ROMBOUTS, OUD-LEERLINGE VAN DE KON. NEDERL. KANTWERKSCHOOL TE 'S-GRAVENHAGE EN INGEZONDEN OP DE TENTOONSTELLING „DE VROUW 1813—1913”, TE AMSTERDAM.

HET PATROON WERD ONTWERPEN DOOR MEJ. W. MOUTON, LEERARES AAN BOVENGENOEMDE SCHOOL.

Zoo blijkt, dat van de 50 lepelaars, die in het Zwanenwater, bij Callantsoog geringd werden, elders minstens 6 zijn doodgeschoten, terwijl één voorwerp dood gevonden werd. Dat is dus minstens 14% van de geringde dieren, zoodat men mag aannemen, dat een evengroot % van de niet-geringde lepelaars vermoord werd. En dat van eene vogelsoort, die als bijna uitgestorven beschouwd moet worden! Want alleen Nederland toch heeft nog in geheel West-Europa broedende lepelaars aan te wijzen.

En zoo gaat het ook met andere vogelsoorten, al is het procent der gevangen geringde vogels dan ook minder hoog. Toch blijkt telkens, dat van de verschillende soorten verscheidene exemplaren *geschoten* zijn. En waar dan de roep om meerdere bescherming van vogels in ons land groot is, en die beschermende gevoelens ook meer en meer bij eigenaars en gebruikers van landerijen en bosschen ontwaken, daar is het treurig, te moeten constateeren, dat die bescherming nog altijd in de eerste plaats tot voordeel strekt van jagers en vogelvangsters in het buitenland. Zij plukken de vruchten van wat hier gespaard en beschermd wordt.

Dat moest veranderen, dan zouden ook hier de vogelvangsters tot edeler handelingen te bewegen zijn. Alleen van internationale wetten en strenge toepassing er van is verbetering te wachten. Niettemin moet men ook blijven voortgaan met bescherming en afkeuren, wat elders gedaan wordt tot uitmoording van onze meest hoogstaande natuurproducten.

J. DAALDER Dz.

Overneming verboden.

DE ZONNEWIJZERPOORT TE GRONINGEN.

IN den noordelijken tuinmuur van het Militair hospitaal, vroeger Prinsenhof, te Groningen, heeft tot voor weinige jaren een poort gestaan, waarvan het bovengedeelte aan de binnenzijde prijkte met een prachtig gebeeldhouwden zonnewijzer, gemaakt in het jaar 1731 door twee Groningsche natuurkundigen G. Cramer en J. Doornbüsch, een wijzer, zowel uit artistiek als uit wetenschappelijk oogpunt van hooge waarde. Deze poort is in 1905 afgebroken, omdat er gevaar voor instorten bestond.

De commissie van administratie over het Museum van Oudheden voor de provincie Groningen heeft thans, in overleg met curatoren der Rijksuniversiteit, deze poort doen herbouwen; ze is thans geplaatst als toegangspoort tot het Natuurkundig Laboratorium in den tuin van het Mineralogisch Geologisch Laboratorium.

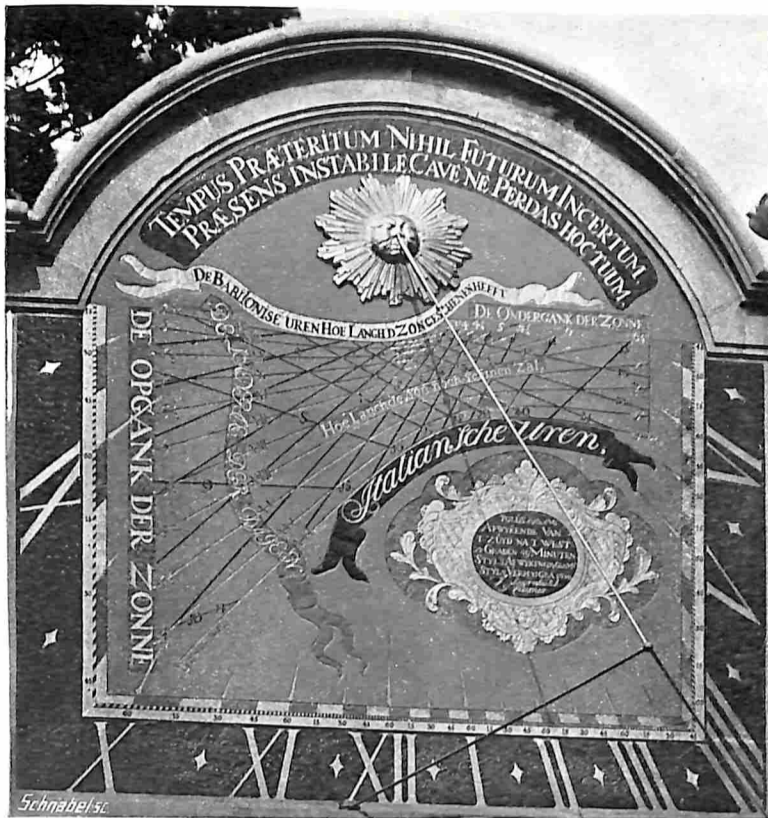
De groote zonnewijzerplaat boven den ingang, gemaakt van zandsteen, heeft een hoogte en breedte van drie Meter. Ze is donkergrijs gekleurd; er zijn vergulde letters op aangebracht, verder blauwe en roode strepen in bandeliervorm met opschriften, alsmede koperen cijfers en de stang, die het uur aangeeft. Onder de wijzerplaat leest men: „Tempus praeteritum nihil, futurum incertum, praesens instabile, cave ne perdas hoc tuum” (Het verleden is in 't niet verdwenen, de toekomst is onzeker, wees op uw hoede, dat gij dit uw onstandvastig heden niet verliest) en verder: de Babylonische uren, hoelang de son geschieden heeft, de onderganch der sonne, hoelang de son noch schijnen sal. Vervolgens met groote letters de Italiaansche uren. Links: de langste der dagen en de opganch der sonne.

De Rijksbouwmeester C. H. Peters noemt in zijn bekend werk „Oud-Groningen” dezen zonnewijzer den kunstigsten van Nederland.

Foto P. Kramer.

DE ZONNEWIJZERPOORT, HER-OPGERICHT IN DEN TUIN VAN HET MINERALOGISCH GEOLOGISCH LABORATORIUM TE GRONINGEN.

Schnabelst.

Foto P. Kramer.

DE ZONNEWIJZER VAN DE ZONNEWIJZERPOORT
TE GRONINGEN AFZONDERLIJK.

De Tentoonstelling van artistieke bloemen- en plantenversieringen te Amsterdam,

II (SLOT).

IN ons eerste artikel betreffende bovenstaande tentoonstelling hebben wij de resultaten nagegaan der inzendingen op de vragen naar verschillende kamerversieringen. Het deed ons genoegen daarin te kunnen constateeren, dat deze over het algemeen zeer gunstig waren, een meening, die volkomen bevestigd werd door den Redacteur van het toonaangevende vakblad op het gebied van bloemenbindkunst, het Duitsche blad „Die Bindekunst”.

Thans willen wij eens zien, welke indruk de verschillende plantengroeperingen maakten. Ook dit is een zaak, die tegenwoordig voor bloemisten van zeer groot belang is, vooral, omdat het versieren van feestzalen met planten en bloemen meer en meer ingang begint te vinden en, willen onze kweekers de leiding daarvan op zich nemen, zij ook werkelijk artistiek werk moeten kunnen leveren.

De hoofdgroep van deze tentoonstelling was zeker die, geplaatst op het podium der groote zaal. Deze groep was inderdaad buitengewoon goed geslaagd en de arrangeur, van wien wij reeds te Haarlem, te Boskoop, te Londen en laatstelijk weer te Gent zulk prachtig werk zagen, heeft hier op uitnemende wijze zijn naam gehandhaafd. De groep bestond ter rechterzijde uit fraaie levendig-rose *Rhododendron Pink Pearl*, prachtig los tot bijna tegen den zolder van de zaal opgewerkt; eenigszins puntig naar beneden liep deze groep uit in rose *Spiraea's*, om dan in de linksche groep, die uit gele en oranje *Azalea mollis chinensis* bestond, over te gaan. Ook deze laatste groep, gemengd met bronskleurige Japanische *Acers*, was zeer mooi van opvatting en de zuiver witte *Genista's*, die er hier en daar boven uitstaken, maakten een prachtig effect. Zeer goed gezien was het, dat tusschen deze planten voldoende ruimte was gelaten voor het orkest, zoodat het storende gezicht van in het zwart gekleede musici, op een kaal podium hier vermeden werd. Voor een groote vereeniging, die een luisterrijk feest wil geven, achten wij zulk een zaalversiering uitnemend geschikt, indien het niet al te kostbaar is, want een schat van prachtig gekweekte bloemplanten was hier bijeen.

Voor deze groep lag in de zelfde zaal een tweede, die in niet mindere mate de aandacht van het publiek trok, namelijk een vijversiering. In de zaal was op kunstmatige wijze een vijver met fontein

aangebracht en hier omheen was een plantenversiering geplaatst. De groepeerings was over het algemeen los en bevallig en maakte, zooals wij uit veler opmerkingen konden hooren, op het groote publiek een goeden indruk. Toch kan onze meening in deze niet onverdeeld gunstig zijn. De arrangeur had vele en velerlei planten voor zijn versiering gebruikt en daarbij uit het oog verloren, dat hij een vijversiering maakte en dus gebonden was aan planten, die aan een waterkant willen groeien. Hiermede had hij geen rekening mede gehouden. Bladbegonia's, Hulsten en Azalea's behooren niet aan een waterkant, het geheel krijgt hierdoor iets dat onwaar en daardoor nooit werkelijk fraai kan zijn. Ook behooren in een artistiek arrangement geen Hulsten thuis, waar men Azaleabloemen ingebonden heeft. Wanneer de nog jonge arrangeur voortaan dergelijke fouten weet te ontgaan en vooral bij een watersiering bij elkander behorende planten gebruikt, dan bevindt hij zich, zooals zijn groep toonde, zeker op den goeden weg.

In de kleine concertzaal was een wandversiering aangebracht, die inderdaad blijk gaf van een bijzonder goeden smaak. Ter weerszijde bevonden zich twee machtige Palmengroepen, prachtige planten, op uitstekende wijze gerangschikt, zoo, dat iedere plant goed tot haar recht kwam. Tusschen deze planten in waren hier en daar enkele pracht-exemplaren van de nieuwe *Hydrangea Mme Emile Moullière* geplaatst, die met haar prachtige, goed gevormde bloeiwijzen tusschen de Palmen en goede figuur maakten. De zuiver witte bloemen spraken zeer mooi tegen het donker groen der Palmen.

Tusschen beide groepen in bevond zich een zeer groote spiegel. Deze stond in een omlijsting van prachtig rose *Begonia Gloire de Lorraine* en rustte met haar voet in een rand van de zelfde *Begonia's*, waartusschen zeer goede witte *Hydrangea's*. De overgang van de Palmengroepen naar den spiegel werd gevormd door los gerangschikte takken van de zilverbonte *Acer Negundo*, waar door een mooie afwisseling werd verkregen. Deze wandversiering kon met recht op den naam van artistiek bogen.

In het midden dezer zaal stond een berceau van groen latwerk, omwonden met sierlijk Asparagusgroen, waarin was opgehangen een schat van *Begonia Gloire de Lorraine*. Ter weerszijden van den berceau stonden twee vakken met dezelfde *Begonia*. Deze planten waren echte specimen en voldeden aan de hoogste cultuureischen, die bij mogelijkheid te stellen zijn en daarom vonden wij het zoo jammer, dat die tusschen zoo'n ruw, groen latwerk waren opgehangen. Had de inzender hier fijn, witgeschilderd latwerk, omwonden met Asparagusgroen en afgedekt met zacht groen gaas gebruikt, dan zouden zijn prachtplanten veel beter zijn uitgekomen en mooier hebben geharmonieerd met de overige zaalversiering.

Goed voldeed ons een groep, ingezonden onder den naam „Een zomersche dag”. Op een verhoogde koepelvormige uitbouw van de zaal was door den inzender een kleinen tuin aangelegd. De achtergrond, die jammer genoeg door ramen werd gevormd, was voor een deel achter flinke Palmen verborgen, waarvoor een rand van zeer mooi gekweekte rose *Hydrangea's* was geplaatst. In het midden bevond zich een vakje met aardige op stam gekweekte Meidoorns en op den voorgrond een grasveld,

Schnabelst.

Foto Laddé.

DE TENTOONSTELLING VAN ARTISTIEKE BLOEMEN- EN PLANTEN-
VERSIERINGEN TE AMSTERDAM.

VERSIERDE FEESTZAAL VAN DE N. V. „CORONA” TE AMSTERDAM.

Foto van Elfrinkhoff.

DE TOCHT VAN DE ROEI- EN ZEILVEREENIGING „DE AMSTEL” TER OPENING VAN HET SEIZOEN, OP 18 MEI L.L. DE GEPAVOISEERDE VAARTUIGEN BIJ NIGTEVECHT.

waarin enkele vakjes met rose *Begonia's*. De geheele groep was los en bevallig gerangschikt, daarbij mooi in kleur gehouden en maakte daardoor een gunstigen indruk. In de paden van het tuintje stonden een viertal wassen beelden opgesteld met mooie toiletten aan, een reclame van een modemagazijn. Dit kon ons op een tentoonstelling van artistiek bloemwerk niet bevallen. Had men er mooi aangekleede mannequins in laten rondwandelen of zitten, het had er mede door gekund, doch een wassen pop is nooit artistiek.

Op het podium van deze zaal bevond zich een panorama van het bekende tuinbouwdorp Aalsmeer, waarvoor een groep in bloei getrokken heesters en vaste-planten, alle producten van deze plaats. Dit arrangement, hoe goed ook bedoeld, kon ons geenszins voldoen. Het geschilderde panorama rees op uit een reusachtige bloemengroep, die daar niet het minst mede samenhang en daardoor een bonten achtergrond zonder betekenis vormde. Zeker, er was een panorama van Aalsmeer met dezen achtergrond te maken geweest, doch dan had de voorgrond er geheel in overeenstemming mede moeten zijn, er één geheel mee moeten vormen. Daarbij was de samenstelling van de geheele groep, door het gebruik van te veel verschillende planten, wel wat bont, hoewel niet ontkend mag worden, dat er zich ware prachtplanten onder bevonden.

De bedoeling van deze groep was goed, doch hier had blijkbaar de artistieke leiding ontbroken of wel de arrangeur is gebonden geweest aan het panorama, want op zich zelf staande zou zijn groep goed gedaan hebben.

Als werkelijk artistiek geheel mag ten slotte een groep Lelies

niet onvermeld blijven. De inzender had een achtergrond gevormd van zeer mooie Palmen, waartusschen zich prachtbloemen van *Lilium longiflorum* bevonden. Afgezet door een rand van de zuiver wit bloeiende, gevulde *Arabis alpina* liep deze groep uit in een met witte schelpen bestrooid paadje. Op den voorgrond lag een klein vakje met donker blauwe éénkleurige *Cineraria's*, waaronne weer een randje van dezelfde *Arabis*. De geheele groep werd afgesloten met een reuzenbouquet van Lelie's in een donkerkleurige vaas op een eikenhouten hekje. De rangschikking en kleurencombinatie van deze groep was bijzonder gelukkig en werd dan ook om strijd geroemd.

Veel zou er nog van het op deze tentoonstelling ingezonden bloemwerk te zeggen zijn, doch wij vreezen, door dit te bespreken te veel ruimte te vergen.

In velerlei opzichten was deze expositie hoogst belangrijk, zij was een eersteling, een baanbreker op het gebied van plantensierkunst; wij twijfelen er niet aan of zij zal door meerderen gevolgd worden en haar invloed zal in velerhande opzichten merkbaar zijn.

E. Th. W.

Overneming verboden.

BEVORDERING DER AQUARIUM- EN TERRARIUMKUNDE.

ALLERWEGE bemerkt men in de laatste jaren, dat de belangstelling bij het publiek, voor hetgeen de natuur ons biedt hoe langer hoe grooter wordt. Dit mocht voorzeker Triton (Salamander) Vereeniging tot bevordering der aquarium- en terrariumkunde, te Amsterdam, onder vinden bij de door haar gehouden tentoonstelling in „Ons Huis” aldaar. Deze tentoonstelling, die ongeveer 24 uur voor het publiek opengesteld is geweest, werd in die korte spanne tijds bezocht door ruim 1600 personen, terwijl bovendien bij de twee lezingen met lichtbeelden, daarbij gehouden, meer dan 400 personen tegenwoordig zijn geweest. De meesten der bezoekers hadden dan ook niet gedacht, dat er zulk een pracht-collectie van dieren en planten door liefhebbers bijeengebracht kon worden. Men vond daar visschen, reptielen en amphiënen van alle oorden der wereld bijeen. Zoo kon men in de verwarmde aquaria bewonderen de *Girardinus guppii*, diverse *Pocilia* en *Platy poccilia* variëteiten in soorten, verschillende soorten van *Haplochilis* en *Rivulus*, de *Danio rerio*, de *Danio analipunctatus*, de *Danio malabaricus*, kleine zalmsoorten van de Amazonerivier, verschillende grondels, waaronder de *Dormitator maculatus*, voorts de *Pantodon buckholzi* (vlindervisschen) en nog vele andere, te veel om daarvan in bijzonderheden eene beschrijving te geven. Daar zag men

Foto van Kreeveld.

DE TENTOONSTELLING VAN AQUARIUM- EN TERRARIUMKUNDE IN „ONS HUIS” TE AMSTERDAM.

Foto van Elfrinkhoff.

DE DEELNEMERS AAN DEN TOCHT DER ROEI- EN ZEILVEREENIGING „DE AMSTEL“, NA HUN TERUGKEER VOOR HET CLUBGEBOUW.

salonaquaria, waarin het zachte groen van de heteranthera-planten een harmonieus geheel vormde met het bruingroen van het ragfijne miriophyllum en het hard groen van het sagittaria natans, en tusschen die planten dartelden waterbewoners, slank en sierlijk van bouw, prachtig van teekening en kleur. Wat gracieus zwommen daar de sluijerstaarten en andere producten van Chineseesche en Japansche teeltkunst tusschen het groen rond.

De lintvormige of zeer fijn verdeelde bladeren van de zoo in- als uitheemsche planten gaven ons een beeld van de verscheidenheid in vorm, welke men bij de waterflora aantreft. Vele bezoekers konden dan ook bijna niet uitgekeken raken op de zoo zorgvuldig beplante aquaria en terraria. Hoe velen van hen kwamen nu pas tot de overtuiging, dat de flora van het water toch werkelijk bezienswaardig is, en dat er nog wel iets meer groeit in sloot en plas, dan eendekroos en riet.

Wat de amphibiën aangaat, trokken vooral de aandacht de spelerpes ruber (vleeschkleurige Salamanders), de Triton veridiscens en de triton torosus van N. Amerika, de triton meridionalis van het eiland Korfu, de Axelotl, enz. Maar niet alleen was het buitenland vertegenwoordigd, van eigen bodem ook was er zeer veel te zien. Zoo waren er buiten verschillende soorten van inlandsche visschen, glazen waarin spinnende- en geelgerande watertorren dooreen krioelden, bakjes met staartwantsen, waterschorpioenen, libellelarven, kikkervischjes enz. Hierbij dan nog gevoegd eene afdeling, waar hulpmiddelen, plaatwerken en boeken op dit gebied, waren uitgestald, alsmede verschillende dozen met opgezette insecten. Alles tezamen maakte het tentoongestelde tot een geheel, dat werkelijk bezienswaardig was.

Het slagen dezer tentoonstelling was zeker voor een zeer groot deel mogelijk door de eendrachtige en vriendschappelijke samenwerking van de leden van bovengemelde vereeniging Triton, maar ook komt hier een woord van lof toe aan het bestuur van „Ons Huis” en inzonderheid aan de Directrice Mejuffrouw van Asperen van der Velde, voor de hulpvaardige en welwillende wijze, waarop zij met de leden dier Vereeniging heeft mede gewerkt.

Overneming verboden.

B.

Het bont der Engelsche Koningin.

ER is wel geen vrouw ter wereld, die zich verheugen kan in het bezit van zooveel en zoo kostbaar bont als Koningin Mary van Engeland. Voor onze dames om van te droomen moeten de bontschatten dezer soevereine zijn, want niet alleen voor den winter bezit zij pelswerk voor allerlei gelegenheden, voor alle tijden des jaars biedt haar collectie lichter bont om bij de kleedij te dragen. Reeds sedert een twintigtal jaren heeft de Koningin allerhande bontsoorten verzameld, welke maar op aarde te vinden zijn en zoo verkreeg zij uit alle oorden van het groote,

koloniale Engelsche gebied zendingen huiden, welke geprepareerd voor verzamelingen of kleedij dienst doen. De meest zeldzame pelzen zijn in haar verzameling te vinden; sommige exemplaren worden onder glas bewaard en alles bijeen bezit deze majesteit thans voor meer dan 12 miljoen gulden waarde aan bont.

Haar bontgarderobe wordt in een aparten vleugel van Marlborough House bewaard en daar door zaakkundig personeel zorgvuldig behandeld, zoodat ten allen tijde de Koningin over het verlangde kleedingstuk beschikken kan. Haar voorkeur voor bontkleeding gaat zoover, dat zij bijna altijd in haar smaakvolle kleeding daarbij bont weet te gebruiken; zooals tal van portretten uitwijzen, wordt bij de meeste harer robes bont aangebracht of gedragen.

Haar mooiste stuk is een sabelbont, dat zij eenige jaren geleden van den Russischen Czar en de Czarina op haar jaardag ten geschenke kreeg. Bij parades pleegt zij dit gemeenlijk te dragen, op rijtoeren en wandelingen wordt door haar meestal marter- en beverbont vertoond, terwijl bij haar autodracht een wondermooie mantel van Siberische vossenstaart dienst doet. Duizenden vossestaarten zijn daaraan verwerkt en wel zoo kunstig, dat ze een groot geheel schijnen te vormen.

Op jacht vergezelt Koningin Mary haren echtgenoot in een jaquet van otterbont, terwijl ze bij de wintersport zich steeds vertoont in het sneeuwvlokkenbont van de witte poolvos. G.

BEVROREN VLEESCH.

DEZER dagen heeft de „Matin” een levensbeschrijving gegeven van den heer Charles Tellier, den energieken uitvinder, die trots allen tegenspoed in 1876 de uitvoerbaarheid aantoonde van vleeschtransport over groote afstanden met behulp van door hem gevonden en toegepaste technische koelapparaten.

Bij die eerste proefneming werd een pakketboot met een lading geslacht vleesch uit Europa naar la Plata vervoerd gedurende 106 dagen, waarna het geslacht aan deugdelijkheid niet verminderd bleek. Vooral in Engeland wierp men zich op de voordeelen dezer vinding, waarvan het gevolg is dat, hoewel drager van het Legioen van eer, de thans 85-jarige uitvinder noch zijn vaderland veel voordeel van deze ontdekking onderzonden, terwijl Engeland in 1912 een vloot van ruim 400 koelschepen in de vaart heeft.

Voor wie even een blik willen slaan op de beteekenis van bevroren vleesch als voedingsmiddel voor het Engelsche volk, geven de onlangs door een Londensche groothandelfirma gepubliceerde cijfers in hun „Review of the Frozen Meat Trade” wel te denken. In 1912 dan bestond voor het Vereenigde Koninkrijk 37.61 % van het totale vleeschverbruik uit van elders ingevoerd bevroren vleesch. Hiervan werd uit Australië aangevoerd

14%, uit Nieuw-Zeeland 18.17%, terwijl 64,09% van den invoer uit Zuid-Amerika werd aangebracht.

De ondernemingen van Argentinië op dit gebied moeten wel reusachtig zijn, wanneer men alleen maar nagaat, dat twee Argentijnsche koeexportslagerijen, eigendom van Noord-Amerikanen, 38% van den Engelschen totaal invoer uit Zuid-Amerika verschaffen, nl. 163.973 ton bevroren vleesch.

Dat vertegenwoordigt bijna $\frac{1}{4}$ van al het in Engeland aangebrachte frozen meat, wat hetzelfde is als te zeggen dat op elk tiental Engelschen er een van vleesch bediend wordt uit die twee Argentijnsche slachthuizen.

Sluiting der Engelsche havens voor den invoer van bevroren vleesch beteekent dat er op elke 100 Engelschen voor 37 menschen geen vleesch beschikbaar is. G.

Overneming verboden.

De Plantenkeuring van de Ned. Maatsch. voor Tuinbouw- en Plantkunde op 21 Mei l.l. in „Bellevue” te Amsterdam.

NIEUWE BLADBEGONIA'S.

IN N°. 34 van den jaargang 1908 van „Buiten” hadden wij gelegenheid om vrij uitvoerig de geschiedenis te bespreken van de *Begonia Rex*, de soort, waarvan al onze tegenwoordige Bladbegonia's afstammen.

Wij vonden toen gelegenheid om er op te wijzen hoe gemakkelijk deze planten in de kultuur zijn en hoe jammer het is, dat zij gaandeweg uit de liefhebbers collectie's verdwijnen. Eertijds toch zag men op onze grootere tuinbouwtoontellingen steeds prachtcollecties dezer planten, die het bewijs leverden hoe fraai zij zich bij eenige zorg ontwikkelen.

Het verdwijnen der Bladbegonia's is zeker voor een deel toe te schrijven aan een ziekte, die er sinds een tiental jaren onder haar is uitgebroken en die bekend is onder den naam van „Aaltjesziekte”. Wurmpjes, zoo klein dat ze slechts bij een sterke microscopische vergrooing zijn waar te nemen, nestelen zich in het bladmoes der Begoniabladeren en vernielen dit. De aangetaste bladeren gaan zich, vooral aan de onderzijde, door bruine strepen kenmerken, zij verschrompelen als het ware, de groei raakt uit de planten en niettegenstaande de beste zorgen kan men er geen mooie exemplaren meer van kweken. Nu eens wordt dit, dan weder dat beproefd, doch niets helpt en ten slotte geeft men teleurgesteld de kultuur van deze planten op. Dit nu is zeker het meest afdoende middel, doch na een paar jaar kan men dan ook weer gerust Begonia's gaan kweken, het ziektegevaar is dan weer voorloopig verdwenen.

Dat er onder onze bloemisten echter nog kweekers zijn, die zich op het steeds aanwinnen van nieuwe verscheidenheden toe-

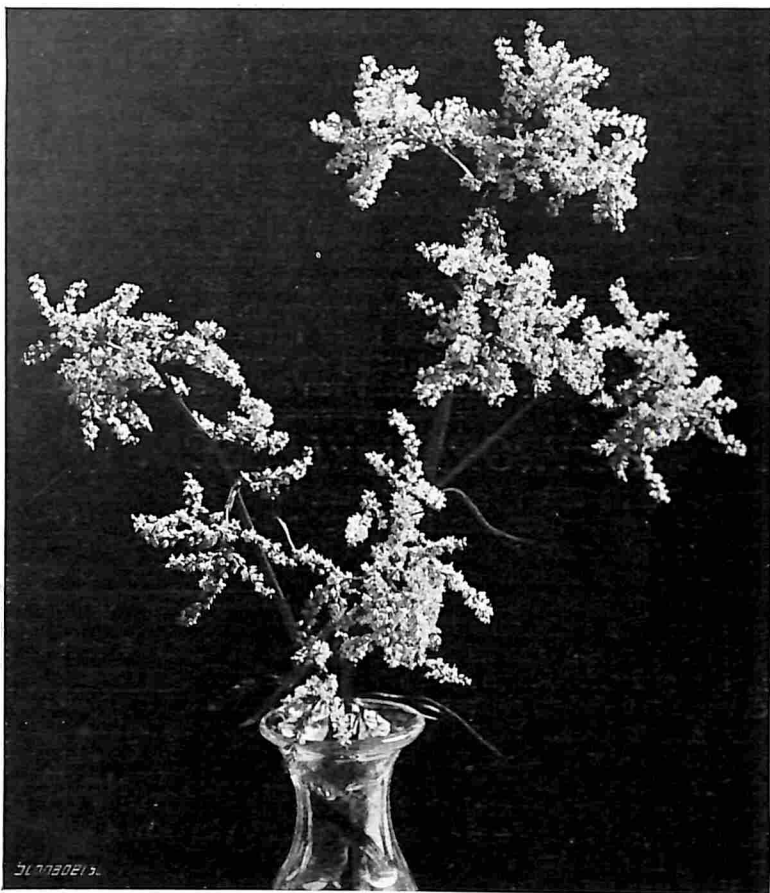

Foto C. Steenberg.

POLYGONUM SERICEUM.

EEN MOOIE VASTE-PLANT, DIE OP DE PLANTENKEURING VAN 21 MEI L.L. WERD INGEZONDEN DOOR DEN HEER W. VAN VEEN TE LEIDEN, EN EEN CERTIFICAAT 1^e KLASSE VERWIERF.

Schnabelsc.

Foto C. Steenberg.

BEGONIA REXDIADEMA „DECORATOR”.

UIT DE MET ZILVER BEKROONDE COLLECTIE BLADBEGONIA'S VAN DE FIRMA C. KUIPERS & ZONEN TE APELDOORN. INGEZONDEN OP DE PLANTENKEURING VAN 21 MEI L.L.

leggen, bleek op de plantenkeuring, die den 21en Mei te Amsterdam in „Bellevue” werd gehouden. De firma C. Kuiper & Zonen te Apeldoorn, had er een collectie van tentoongesteld, waarin zich inderdaad prachtverscheidenheden bevonden. Een der mooisten was zeker wel de *Begonia Rexdiadema „Decorator”*, haar bladeren zijn mooi van vorm, zilverwit met donkergroene nerven, de randen zijn donker karmijn en ook naar den voet van het blad gaat de kleur in donker karmijn over.

Bijzonder mooie nieuwe verscheidenheden zijn verder nog *Begonia diadema Boweringiana*, wier bladeren donker fluweelachtig groen zijn, aan de onderzijde, even als de bladstelen, rood behaard; *Begonia Rexdiadema*, met kleine, diep ingesneden, zilverwitte bladeren en *Begonia Rex-discolor* met groene bladeren, waarover donker wijnroode banden.

E. TH. W.

* * *

EEN MOOIE NIEUWE VASTE-PLANT.

POLYGONUM SERICEUM.

Reeds het vorige jaar, in de nummers van 16 en 30 Maart van dit Weekblad, behandelden wij uitvoerig de z.g.n. Vasteplanten en wezen er toen op, welke een vlucht haar kultuur gaandeweg begint te nemen.

Vooral de Engelschen zijn bijzondere liefhebbers van deze planten, die zij op z.g.n. herbaceous boarders te zamen brengen. De eischen, die aan zulke boarders gesteld worden, zijn dan ook bijzonder hoog en het beplanten er van eischt niet alleen veel zorg, doch vooral ook veel plantenkennis van hem, die daarmede belast is.

Op een goed beplanten boarder moeten de Sneeuwkllokjes en Kerstrozen de eerst verschijnende bloemen zijn en eerst, wanneer de nachtvorsten de Herfstasters doen bevroren, mag de bloei afgelopen zijn; het geheele jaar door moeten er bloemen op prijken en de beplanting moet zoo zijn, dat de kleuren der bloemen een harmonisch geheel vormen, iedere plant behoorlijk tot haar recht komt en vooral ook, dat de grootere de kleinere niet overgroeien.

Er zijn dan ook kweekers, die zich met niets anders dan met de kultuur van boardersplanten bezig houden. Ook hier te lande hebben de z.g. boardbedden gaandeweg ingang gevonden en menige buitenplaats en villatuin is er thans mede versierd. Dat zij bij ons zoo gemakkelijk ingang vonden, is gedeeltelijk hieraan te danken, dat er reeds jaren in ons land uitgebreide kweekerijen van vaste-planten bestaan en dat heel wat van de in Engeland verkochte planten zijn: „Dutch products”.

Toch wordt iedere nieuwe of aan de vergetelheid ontrukte vaste-plant met vreugde begroet en dat is ook het geval met de *Polygonum sericeum*, door den bekenden vaste-plantenkweker W. van Veen, te Leiden, op de laatste plantenkeuring ingezonden. Deze plant, die geenszins nieuw is, bereikt een hoogte van 50—75 cm. Uit de rosetten van voetbladeren schieten reeds vroeg in het voorjaar talrijke stengels op, die met lichtgroene lancetvormige blaadjes bezet zijn, en die eindigen in dicht vertakte bloeiwijzen van kleine, zuiver witte bloempjes. De geheele plant is dan in de laatste helft van Mei als het ware met een wolk van witte bloempjes overdekt en maakt een prachtig effect.

Aangezien deze plant, die uit Siberië stamt, volkomen winterhard is, zal zij als boarderplant zeker een toekomst hebben.

Overneming verboden.

E. TH. W.

ERRATUM.

In „Buiten” van 24 Mei 1913 (Nr. 21), blz. 249, 2^e kolom, regel 18 van boven, staat behoorlijk. Men leze: bekoorlijk.